

Keeleinspektsooni 2018. aasta tegevuse aruanne

I. Ülevaade keeleseaduse täitmise järelevalvest 2018

Kokkuvõte

Keeleinspektsoon on Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mis teeb riiklikku järelevalvet keeleseaduse ning teiste keeleoskust ja keelekasutust reguleerivate õigusaktide täitmise üle.

Peamised tegevusvaldkonnad olid 2018. aastal töötajate ja ametnike eesti keele oskuse kontroll, eesti keele kasutamise nõuete täitmise kontroll seadusega määratud valdkondades ning eesti keele tasemeeksamiks ettevalmistava täienduskoolituse õppekavade ja õppetegevuse õigusaktidele vastavuse hindamine.

Inspektsoonile eraldati 2018. aastal riigieelarvest tegevuskuludeks 408 599 eurot.

2018. aastal koostati keeleseaduse täitmise järelevalves kokku **2926** kontrollakti, sh esmakontrollis **1141** ja järelkontrollis **1785**. Keeleseaduse rikkumine tuvastati **1998** juhtumil (68%) ja alustati järelevalvemenetlust; sh esmakontrollis 800 juhtumil (70%) ja järelkontrollis 1198 (67%) juhtumil.

Saadeti välja 1165 kirja (sh märgukirjad, selgitustaotlused, haldusmenetluse alustamise teavitused, ettekirjutus-hoiatused, täitekorraldused, asjaajamisega seotud kirjad). Menetleti 479 kaebust ja vastati 78-le teabenõudele.

Koos ettekirjutusega tehti 886 inimesele sunnirahahoiatust. Sunniraha rakendati 205-l korral, (2 juriidilisele isikule (Maxima) ja 203 töötajatele) kokku 14 565 € ulatuses, sunniraha on laekunud 14 340 € ulatuses. 31.12.2018.a seisuga jäi kätte toimetamata 8 täitekorraldust summas 490 eurot.

1. Eesti keele oskuse kontroll

Hariduse valdkonnas kontrolliti 40 üldhariduskooli pedagoogi eesti keele oskust, sh 22 kooli Tallinnas ja 18 teistes linnades (Tartus, Maardus, Paldiskis, Pärnus, Viljandis, Jõgeval, Võrus, Valgas, Kallastel, Nõos).

Kokku koostati koolides **503** akti, esmakontrollis 214 ja järelkontrollis 289 akti. Esmakontrollis tehti kindlaks, et 26 pedagoogi eesti keele oskus vastab nõuetele, järelkontrollis selgus, et ettekirjutuse oli täitnud 20 pedagoogi, 46 juhtumil lõpetati menetlus seoses töölepingu lõppemisega, 190 juhul pikendati ettekirjutuse täitmise tähtaega, sealjuures tehti 138-le neist koos ettekirjutusega sunniraha hoiatus, sunniraha rakendati 41 töötaja suhtes.

Kontrollimisel selgus, et Viljandi gümnaasiumis, Jõgeva gümnaasiumis, Võru, Tartu ja Valga täiskasvanute gümnaasiumis, Tartu A. Puškini Koolis vastab kõigi õpetajate eesti keele oskus keeleseaduse nõuetele.

Koolieelsete lasteasutuste pedagoogide eesti keele oskust kontrolliti 32 lasteaias (sh 25 Tallinna, kolmes Harjumaa ja neljas Lõuna-Eesti lasteaias). Tallinna lasteaiades koostati kokku 308 kontrollakti, sh 81 esmakontrollis ja 227 järelkontrollis. Esmakontrollis tuvastati 64 ebapiisava eesti keele oskusega töötajat ning järelkontrollis selgus, et ettekirjutuse oli täitnud 9 töötajat. Eksami sooritamise ettekirjutus tehti 243 töötajale, sh 151-le neist tehti koos ettekirjutusega sunnirahahoiatust. Sunniraha rakendati 74 korral. Menetlus lõpetati 38 korral töösuhte lõpetamise või töötaja madalamale ametikohale viimise tõttu.

Lõuna-Eesti lasteaedade (Mustvees, Tartus, Valgas, Kolkjal) töötajate eesti keeleoskuse kontrollimisel koostati 4 esmakontrolliakti ja 16 järelkontrolliakti, millest 3 juhul oli ettekirjutus täidetud. Sunniraha määrati viiele töötajale.

Samuti kontrolliti järelkontrolli korras ühe Tallinna koolijuhhi eesti keele oskust ja tuvastati, et tema keeleoskus ei vasta kehtestatud nõuetele.

Tervishoiu ja sotsiaalhoolekande valdkonna töötajate keeleoskust kontrolliti haiglates (SA Ida-Viru Keskhaigla, SA PERH neuroloogiaosakond ja järelravikliinik, Valga Haigla AS, Tartu Ülikooli Kliinikumi Stomatoloogiakliinik, AS Põlva Haigla, SA Hiiu Ravikeskus), hoolekandeesutustes (Mustamäe Sotsiaalkeskus, Paljassaare Sotsiaalmaja, MTÜ Paju Pansionaadid, Vastseliina ja Peipsiveere Hooldekodu) ja lastekodudes (Kohtla-Nõmme Lastekodu, Tartu Perekodu Käopesa).

Kokku koostati neis asutustes **643** kontrolliakti, sh 244 esmakontrolli ja 399 järelkontrolli. Esmakontrollis tuvastati 136 ilma nõutava keeleoskusega töötajat, järelkontrollis selgus, et 399-st töötajast oli ettekirjutuse täitnud 29 töötajat, 78-l juhtumil lõpetati menetlus seoses töölepingu lõppemisega ning 291 töötajale tehti koos ettekirjutuse täitmise tähtsajaga pikendamise sunnirahahoiatus; sunniraha rakendati 16 töötaja suhtes.

Valmis kokkuvõtte augustist 2017 kuni detsembrini 2018 läbi viidud SA Ida-Viru Keskhaigla töötajate eesti keele oskuse kontrolli tulemustest. Ühtekokku kontrolliti 727 meditsiinitöötaja keeleoskust. Tuvastati, et 157-st arstist valdab 82 (so 52,2%) eesti keelt nõutaval C1-tasemel. Meditsiiniõdede keeleoskuse kontrollimisel tuvastati, et 387-st õest oskab 177 (45,7%) eesti keelt nõutaval B2-tasemel ja hooldusala 183-st töötajast oskab eesti keelt 65 (34,8%) nõutaval B1-tasemel. 131 varem ettekirjutuse saanud meditsiinitöötajat oli ettekirjutuse täitnud.

Keeleoskuse nõudele mittevastavatele meditsiinitöötajatele tehti ettekirjutus sooritada nõutav tasemeeksami, koos ettekirjutusega tehti neile ka sunnirahahoiatus.

Võrreldes eelmise, 2014. aastal Ida-Viru Keskhaiglas läbi viidud eesti keele oskuse kontrolli tulemustega selgub, et meditsiinitöötajate eesti keele oskus on mõnevõrra paranenud.

Kohaliku omavalitsuse ametnike eesti keele oskust kontrolliti Kohtla-Järve linnavalitsuses, kus koostati 9 esmakontrolli ja 10 järelkontrolli akti. Esmakontrollis tuvastati 4 nõuetele mittevastava keeleoskusega ametnikku, kellele tehti tasemeeksami sooritamise ettekirjutus. Järelkontrollis selgus, et üks ametnik oli ettekirjutuse täitnud, üheksale ametnikule tehti uus ettekirjutus sooritada tasemeeksami.

Ida-Viru Maakohtu kohtumaja haldusosakonna ja õigusosakonna töötajate eesti keele oskuse kontrollimisel koostati kokku 7 akti, sh 5 esmakontrolli ja 2 järelkontrolli akti. Esmakontrollis tehti neljale töötajale eksami sooritamise ettekirjutus, sh tehti kolmele ametnikule sunniraha hoiatus. Järelkontrollis tehti üks eksami sooritamise ettekirjutus koos sunniraha hoiatusega ja üks keeleoskuse täiendamise ettekirjutus.

Oktoobris ja novembris kontrolliti Eesti Töötukassa Ida-Virumaa osakonna büroodes teenindajate eesti keele oskust. Kontrolliti 43 töötaja eesti keele oskust: 37 esmakontrolli akti, neist 31 korras, 4 ettekirjutusega sooritada eksam, 3 sunniraha hoiatust; 6 järelkontrolli akti, neist 3 korras, 3-le teenindajale tehti eksami sooritamise ettekirjutus koos sunniraha hoiatusega.

Päästeametnike eesti keele oskuse nõuete täitmist kontrolliti Päästeameti Lõuna Päästkeskuses, kus selgus, et 552 töötajast on kõigi keeleoskust tõendav dokument olemas. Ida Päästkeskuses kontrolliti 11-le töötajale tehtud ettekirjutuse täitmist. Selgus, et kaks päästetöötajat olid ettekirjutuse täitnud, ühele tehti sunniraha hoiatus ja ühe suhtes rakendati sunniraha; 7 töötajaga oli töösuhe lõpetatud.

Müügi- ja teenindustöötajate eesti keele oskust kontrolliti Maxima (18 kauplust Tallinnas, peale selle Tartus, Võrus, Viljandis, Valgas), Rimi (12 kauplust Tallinnas, üks Valgas), Selveri (3 kauplust Tallinnas, üks Valgas), Prisma Peremarketi kaupluses Tallinnas, Maksimarket, AS OG Elektra Grossi toidukaubad Tallinnas ja Coop Konsumi kauplustes Tõrvas ja Valgas. Kokku kontrolliti **815** töötaja eesti keele oskust. Esmakontrolli korras kontrolliti 452 müügitöötaja eesti keele oskust ja tuvastati 329 ebapiisava keeleoskusega töötajat (72,8%). Tõrva ja Valga kauplustes keeleseaduse rikkumist ei tuvastatud.

Järelkontrollis kontrolliti 363 töötajale varem tehtud ettekirjutuse täitmist. Selgus, et ettekirjutuse oli täitnud 30 töötajat (8,3%). Ettekirjutuse täitmata jätmise eest tehti 67-le töötajale sunniraha hoiatus ja 137 juhul lõpetati menetlus töötaja töölepingu lõppemise tõttu. Sunniraha rakendati ühele töötajale ja kahel korral Maxima Eesti OÜ-le. Maximas on kõige suurem probleem tööjõu puudus ja töötajate pidev vahetumine. Lisaprobleeme on tekitanud ka see, et nii Rimi kui ka Maxima kauplustes kasutatakse teistest riikidest pärit renditöötajaid, kes ei valda ka vene või inglise keelt.

Turvatöötajate keeleoskust kontrolliti meile laekunud kaebuste alusel kokku neljas turvafirmas, (USS Security Eesti AS, G4S Eesti AS Tõrvas, Grifs OÜ Valgas, Viking Security Valgas). Tuvastati, et 15 Valgas ja Tõrvas kontrollitud turvatöötaja eesti keele oskus vastab nõuetele. Menetlus lõpetati 8 turvatöötaja suhtes nende töölepingu lõppemise tõttu.

2. Eesti keele kasutamise nõuete täitmise järelevalve

Eesti keele kasutamise nõuete täitmise järelevalves kontrollisid keeleametnikud avaliku teabe ja reklaami ning asjaajamise, samuti tarbijateabe suhtes sätestatud nõuete täitmist kõikjal üle Eesti nii linnades kui ka väiksemates asulates (Tallinn, Tartu, Jõhvi, Kohtla-Järve, Pärnu, Rakvere, Valga, Elva, Otepää, Räpina, Sindi, Uulu, Narva, Sillamäe, Viljandi, Haapsalu, Maardu, Kunda, Paldiski, Keila, Rapla, Kuressaare, Harju-, Põlva-, Pärnu- ja Läänemaa vallad). Kõige rohkem eksimusi tuvastati keeleseaduse § 16 sätestatud teabekeele eestikeelsuse nõude vastu (võõrkeelne tegevuskoha nimetus, võõrkeelne reklaam).

Erilise tähelepanu alla võeti Tallinna hotellide ning ärimajade avalik teave. 58-s kontrollitud hotellist tuvastati 57-s hotellis eksimusi keeleseaduse nõuete vastu (ainult võõrkeelne teave) ning määrati tähtaeg eestikeelse teabe lisamiseks. Aasta lõpuks oli puudused kõrvaldatud 38 hotellis, ülejäänute suhtes jätkatakse järelevalvemenetlust.

Ärimajades kontrolliti avaliku teabe vastavust keeleseaduse nõuetele hoone fassaadil ja majajuhis. Kuna äriseadustik nimede keelsust ei reguleeri, siis lähtuti järelevalve tegemisel põhimõttest, et eestikeelne teave tuleb lisada vaid juhul, kui (võõrkeelne) ärinimi sisaldab teavet ettevõtte tegevusvaldkonna, pakutava kauba või teenuse kohta. 63-st kontrollitud ärimajast täideti 45-s ärimajas keeleametniku ettekirjutus määratud tähtaja jooksul, ülejäänute suhtes järelevalvemenetlus jätkub. Nii hotellide kui ka ärimajade puhul tutvuti ka nende veebilehtedega ning puuduste leidmisel (nt ainult võõrkeelne veebileht või kirjakeele normi eiramine) saadeti märgukiri ja tehti ettepanek puudused kõrvaldada.

Aasta jooksul saadeti ettevõtjatele või kohaliku omavalitsuse asutustele kokku 917 kirja, milles selgitati keeleseaduse nõudeid või tehti ettepanek avalik teave keeleseaduse nõuetega kooskõlla viia, st lisada tegevuskoha võõrkeelsele liiginimetusele või võõrkeelsele reklaamile eestikeelne teave. Üldjuhul täideti märgukirjas tehtud ettepanek tähtajaks, kaheksal juhul alustati haldusmenetlust ja 118 juhul pikendati täitmise tähtaega. Seega on suur osa ettevõtjaid keeleinspektsiooni ettepanekut arvestanud ja eestikeelse teabe lisanud, kuid keeleseaduse § 16 lõikes 3 võimaldatud mööndusi ära kasutades on eestikeelne teave tihtipeale tunduvalt väiksemas kirjas ja halvemini vaadeldav, mistõttu Tallinna kesklinna keelemaastikul on võõrkeeled endist viisi ülekaalus.

Kakskeelseid tänavanimesilte tuvastati Tartus, Räpinas, Otepääl, Vastseliinas, Võrus ja Elvas. Kohalikule omavalitsusele saadeti märgukiri ettepanekuga viia silt kooskõlla kohanimeseadusega.

Avaliku teabe keelekasutust kontrolliti ka mitmetel suurüritustel (Raekoja platsi jõuluturul ja suuremate kaubanduskeskuste jõulumüükidel, Liivimaa mihklilaadal, Valga-Valka piirilaadal jms). Avaliku teabe ja müüjate keeleoskusnõuete rikkumiste kohta tehtud tähelepanekud edastati ürituse korraldajaile, et neid arvestataks järgmisel aastal.

3. Täienduskoolitusasutuse pidaja tegevuse vastavuse kontroll õigusaktides kehtestatud nõuetele

2018. aastal jätkati järelevalvet eesti keele kursuseid korraldavate koolitusasutuste tegevuse üle. Tegevusloa on saanud 75 keelefirmat. Aasta jooksul esitas 26 keelefirmat taotluse uute õppekavade kinnitamiseks ja tegevusloa saamiseks. Vaadati läbi 68 taotlust uue õpetaja lisamiseks, kusjuures ühelt koolitusasutuselt 18 uue õpetaja lisamiseks, kes samal ajal õpetavad eesti keelt ka mitmes teises koolitusasutuses. See asjaolu viitab suurele täiskasvanute eesti keele õpetajate puudusele.

Õppegevuse vastavust HTM kinnitatud õppekavale hinnati 19 koolitusasutuses Tallinnas, Maardus, Narvas, Kohtla-Järvel ja Jõhvis (EV Arengu MTÜ, City Keeltekoool OÜ, Akubens Koolitus OÜ, FreshStart OÜ, Clavis-KI OÜ, NeestiN OÜ, Motiiv Studio OÜ, Fortis Koolitus OÜ, Rada-SN MTÜ, Algus Koolituskeskus OÜ, Vestifex OÜ, Folkuniversitetet MTÜ, Lederson OÜ, SVS-L AS, Regionaalne Koolitus OÜ, Marikool MTÜ, Gelmett Consult OÜ, Kaja Keeltekeskus OÜ, Kersti Võlu Koolituskeskus OÜ).

Kontrollimise käigus külastati tunde, et hinnata õppetöö vastavust õppekavale, küsitleti õpetajaid ning õppijaid, tutvuti õppematerjali ja õpperuumidega. Tundide vaatlusel on osalenud ka Eesti Töötukassa esindaja. Keelefirmade kontrollimisel tuvastati põhilise puudusena, et koolitusasutused korraldavad endiselt lühiajalisi keelekursusi ega järgi tegevusloa väljastamise aluseks olevat Haridus- ja Teadusministeeriumile esitatud õppekavas kinnitatud tundide arvu. Koolitusasutuste järelevalve korraldamisel arvestasime Eesti Töötukassa ettepanekuid.

Koolitusasutuste külastamise ja tunnivaatluste tulemusel vormistati 20 koolitusasutusele kontrollakt, mis edastati koolitusasutusele arvamuse avaldamiseks ning täitmiseks. Kontrolliti ka koolitusasutuste veebilehtedel avalikustatud teabe vastavust täienduskoolituse seaduse nõuetele.

Seitsmele eesti keele kursusi korraldavale koolitusasutusele, kes tegutsevad koolitusturul, kuid ei ole siiani tegevusloa taotlenud, saadeti teavitus loakohustuse kohta.

Keeleinspeksioon kontrollis aasta jooksul 28 tegevusloa saanud koolitusasutuste veebilehtedel avalikustatud teabe vastavust täienduskoolituse seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud nõuetele. 18-le koolitusasutusele saadeti märgukiri, milles juhiti tähelepanu veebilehel avastatud puudustele (õigekirjavead, ebatäpne teave) ning määrati tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks.

Tulemuslikku koostööd Eesti Töötukassaga näitab asjaolu, et inspeksiooni järelevalvejuht Merle Loodus-Adamson pälvis töötukassa aasta koostööpartneri tunnustuse.

4. Kaebuste lahendamine; teabenõuetele vastamine

2018. a sai Keeleinspeksioon **479 kaebust**, mis laekusid veebilehe kaudu, e-kirja või telefoni teel; samuti lahendati teistele järelevalveasutustele laekunud ja kuuluvuse järgi Keeleinspeksioonile edastatud kaebusi.

Kõige sagedamini (274 korral) oli kaebuse põhjus teenindustöötajate (müüjad ja klienditeenindajad, bussijuhid, taksojuhid, remondi- ja kinnisvarafirmad, reisibüroo) ebapiisav eesti keele oskus. Tervishoiutöötajate (arst, perearst, anestezioloog, õde, registraator) kohta saime 15 kaebust.

Neli kaebust saabus riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse töötaja ebapiisava keeleoskuse kohta (õpetaja, koolidirektor, lasteaiaõpetaja, Narva, Sillamäe ja Maardu linnaametnik).

12 juhtumil menetleti kaebusi eestikeelse asjaajamise ja tarbijateabe eestikeelsuse nõude eiramise kohta (teenindusettevõtte venekeelsed saatedokumendid, võõrkeelsed arved, kakskeelsed teatised, ainult võõrkeelne või vigases eesti keeles kasutusjuhend jms). Eestis registreeritud ettevõtja võõrkeelse veebilehe kohta saabunud kaebusi lahendati 14 korral.

Kaebusi tuli ka suhtlus- ja kuulutusteportaali (tööpakkumised, ost-müük) peale, kus tihti avaldatakse eestikeelsete kõrval ka ainult vene- või ingliskeelseid kuulutusi. Neid kaebusi ei võetud menetlusse, sest internetiportaalide, sh Facebooki kuulutused ei ole avalik teave keeleseaduse § 16 mõttes, vaid tegu on eraisikute vahelise suhtlusega, mida keeleseadus ei reguleeri.

Eesti keele oskuse ja kasutamise nõuete eiramise kohta korteriühistute asjaajamises ja KÜ liikmetega suhtlemises tuli 14 kaebust (Tartust, Paldiskist Tallinnast, Maardust ja Rakverest). Kaebusi saabus ka telesaadete ebatäpse ja kehva kvaliteediga tõlke kohta; samuti eestikeelsete subtiitrite puudumise kohta võõrkeelsete filmide edastamisel. Tihtipeale oli viimasel juhul põhjus vananenud vastuvõtuseadmetes või digiboksi ebaõiges seadistamises.

Mitmes kaebuses väljendati rahulolematust kaubanduskeskuste vene- või ingliskeelse audioreklaami üle, mis kaebajate hinnangul on vastuolus reklaami eestikeelsuse nõudega. Kuna keeleseadus ei reguleeri audioreklaami keelekasutust, siis on järelevalve tõhustamise huvides vaja keeleseaduses täpsustada seda valdkonda reguleerivaid norme.

Kolmel korral sai Keeleinspeksioon kaebuse eesti keele kasutamise nõude eiramise kohta avalikul üritusel või Eesti eestikeelses meedias (võõrkeelsete kõnelõikude tõlkimata jätmine Vikerraadios ja Kuku raadios).

Eestikeelsete subtiitrite puudumise kohta võõrkeelsete lastefilmide näitamisel tuli kaebus kahel korral Forum Cinemas OÜ peale.

Kakskeelsete tänavanimisiltide kohta laekus kaebusi Räpinast, Otepäält, Vastseliinast, Võrust ja Elvast, mille kohta saadeti kiri kohalikule omavalitsusele.

75% kaebustest on lahendatud määratud tähtaja jooksul, osa töötaja keeleoskust puuduvatest kaebustest on kavas lahendada 2019. a esimeses kvartalis.

2018. aastal laekus posti teel ja veebilehe vahendusel **78 teabenõuet**, nende hulgas teabenõudeid, milles sooviti teavet mitme keeleseaduse aspekti kohta.

Kõige rohkem teabenõudeid (21) esitati eesti keele oskuse nõuete kohaldamise kohta, sh välisriikidest tööle tulevate arstide, taksojuhtide ja teenindajate suhtes kehtivate eesti keele oskuse nõuete ja nende rakendamise kohta. Kuus teabenõuet puudutas konkreetse riigi- või kohaliku omavalitsuse ametniku eesti keele oskuse vastavust keeleseaduse nõuetele. Kolmel korral küsiti tähtajalise töölepingu alusel välisriigist saabunud pedagoogi suhtes kehtiva keeleoskuse nõude kohta ja sama palju teabenõudeid puudutas korteriühistu juhatuse liikme eesti keele oskust. Kaheksal korral küsiti varem välja antud keeleoskustunnistuste (nn tööalase eesti keele oskuse kategooriatunnistused ja alg-, kesk- ja kõrgtasemetunnistused) tunnustamise kohta keeleoskuse nõude täitmist tõendava dokumendina. Samuti tunti huvi Eesti keele kasutamise nõuete kohta avalikus ja tarbijateabes (kasutusjuhendid, võõrkeelne kaubamärk ja reklaam) ning veebiportaalides (ostu-müügi, töövahendus-, jms kuulutusteportaalid ja sotsiaalmeedia, broneerimissüsteemid jms), nende kohta esitati 32 teabenõuet. Kümnel korral paluti esitada andmeid Keeleinspeksiooni toimingute kohta. Võõrkeelte kasutamise õiguspärasuse kohta asjaajamises ja suhtluses (nt võõrkeelse arhiiviteatise väljastamine, venekeelsed infolehed, kooli venekeelne kirjavahetus lapsevanematega jms) ning võõrkeelte oskuse nõude esitamise õiguspärasuse kohta esitati 12 teabenõuet.

Kõikidele teabenõuetele vastati määratud tähtaja jooksul.

2018. a keeleametnikud vääртеomenetlust ei kohaldanud, kuna alates 1. jaanuarist 2015 kaotati keeleseadusest töötaja rahatrahviga karistamise võimalus. Inspeksioon kasutab rikkumiste menetlemisel mittekarakteristlikke meetmeid. Keeleoskusnõude rikkumiste menetlemisel oli esmaseks mõjutusvahendiks ettekirjutus koos sunnirahahoiatusega, mille eiramise korral kohaldatai sunniraha.

Aasta	Kontroll-akte	Avastatud rikkumisi (rikkumiste osakaal)	Tehtud trahve	Trahvide kogusumma	Keskmine trahvi-summa	Sunniraha -hoiatusi	Sunniraha rakenda-mine	Sunniraha kogu-summa	Keskmine sunniraha
2007	3115	3029 (97%)	564	22362	39,6				
2008	2562	2402 (93%)	494	13728	27,7				
2009	2433	2248 (92%)	331	5793	17,5				
2010	2359	2271 (96%)	225	7735,2	34,3		2	640	320
2011	1961	1742 (88%)	208	7947,6	38,2		3	670	223
2012	2171	1902(88%)	176	9978	56,7		39	4465	114
2013	2540	2261(89%)	280	10771	38,46		161	12425	77
2014	1746	1483 (85%)	128	7723	60,8	294	129	8500	65,9
2015	1879	1654 (88%)	-	-	-	558	91	5810	63,8
2016	1897	1721 (90%)	-	-	-	478	111	7169	64,5
2017	1696	1536 (90%)	-	-	-	322	178	13755	77,27
2018	2926	1998 (68%)	-	-	-	886	205	14565	71,0

Keeleinspeksioon jätkab keeleseaduse täitmise järelevalves koostööd Tallinna Linnaplaneerimise Ameti muinsuskaitse osakonna teabekandjate ja linnakujunduslike projektide läbivaatamise komisjoniga reklaami ja avalike siltide kavandite keelekasutuse keeleseaduse nõuetele vastavuse tagamisel, politseiasutustega turvatöötajate eesti keele oskuse kontrollimisel ning tarbijakaitseametiga tarbijatelt laekunud kaebuste lahendamisel.

Uue koostöövaldkonnana on varasemast aktuaalsemaks muutunud koostöö kohalike omavalitsustega, ennekõike Tallinna Munitsipaalpolitsei Ametiga, taksojuhtide keelenõuete täitmise kontrollimisel. Kehtiv ühistranspordiseadus ei anna kohalikule omavalitsusele õigust veenduda teenindajakaartide väljastamisel, et juht oskab teenuse osutamiseks piisavalt eesti keelt. Kaebuste laekumisel kontrollib taksojuhtide keeleoskust Keeleinspeksioon, kuid keelekontroll peaks toimuma enne teenindajakaardi väljastamist.

II. Personalitöö, koolitus, töökeskkond, asjaajamine, arendustegevused

Inspeksiooni teenistujad osalesid vastavalt ametikohale järgmistel koolitustel: riikliku järelevalve ja haldustäitemenetluse kohaldamine, enesekehtestamine, meeskonnatöö, töökeskkonnavolinike ja spetsialistide ning dokumendihaldusprogrammi PINALi koolitus. Dokumendihaldusprogramm PINAL võeti kasutusele oktoobris.

2018. aasta märtsis ja aprillis määrati Keeleinspeksioonis töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, esmaabiandjad ning andmekaitsespetsialist.

Üks peainspektori ametikoht muudeti vaneminspektori ametikohaks, Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse inspektor Andra Mets nimetati vaneminspektori ametikohale.

Sügisel toimusid esimesed HTM TERE Kuluarvestuse Infosüsteemi koolitused. Samaaegselt alustasime Keeleinspeksiooni kulumudeli koostamist.

Aasta viimases kvartalis toimusid ettevalmistustööd koostöökokkuleppe muutmiseks Registrate ja Infosüsteemide Keskusega inspeksiooni arvutitöökohta- ja printimisteenuse ning kodulehe majutus- ja haldusteenuse osutamisel alates 2019. aastast.

Aasta vältel soetati uusi IKT-vahendeid ja kontoritehnikat, uuendati asutuse sisevõrku ning kaasajastati lauarvuteid.

Asutuses tegeldakse pidevalt menetlusprotseduuride täiustamise ja arendamisega, samuti on tagatud järelevalve käigus kogutud teabe säilitamine ning analüüs.

Inspektsiooni tegevus vastab seadustele, protseduurireeglid ning menetlusnormid vastavad õigusaktidega sätestatule. Asutuses on tagatud varade säilimine ning säästlik kasutamine, asutuse tegevust kajastav juhtimisinformatsioon on usaldusväärne, tõene, õigeaegne ning läbipaistev.

III. Osalemine komisjonides ja töörühmades

Ilmar Tomusk osales Rahandusministeeriumi juures tegutseva kohanimenõukogu, Vabariigi Valitsust keelepoliitika küsimustes nõustava Eesti keelenõukogu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi juures tegutseva riigikeele nõukoja tegevuses.

Vaneminspektor Luule Madise osales Tallinna Linnaplaneerimise Ameti teabekandjate ja linnakujunduslike projektide läbivaatamise komisjoni töös.

Järelevalvejuht-peainspektor Merle Loodus-Adamson osales SA Innove „Keelepädevuste arendamise avatud taotlusvooru“ hindamiskomisjoni töös ning hindas juunis Integratsiooni Sihtasutuse hangete pakkumusi.

Järelevalvejuht-peainspektor Merle Loodus-Adamson ja vaneminspektor Katrin Voolaid osalesid Eesti Töötukassa ümarlinal, kus arutati keeleõppe korraldamisega seotud küsimusi.

Inspektor Roman Kallas osales siseministeeriumi riigihanke „Uussisserändajate kohanemisprogrammi koolitused“ töös ning Siseministeeriumi ja ESF korraldatud uussisserändajate kohanemisprogrammi seminaridel.

IV. Artiklid, meediakajastused, muud tegevused

14.03.2018 ilmus Õhtulehes Ilmar Tomuski emakeelepäevale pühendatud artikkel „Ma ei ole eesti keele pärast mures!“.

Justiitsministeeriumi ajakiri Õiguskeel (nr 3, 2018) avaldas Ilmar Tomuski pikema artikli, milles tutvustatakse keelejärelevalvest lähtuvalt võimalikke keeleseaduse muudatusi ning küsimusi, mis vajavad keeleõiguses lisatähelepanu.

31.05.2018 Postimehes ilmus Ilmar Tomuski artikkel „Bussijuhtide keelenõue – kas ja miks?“

22.06.2018 avaldas Sirbi lisana ilmuv Keele Infoleht Ilmar Tomuski artikli „Kas rahvuskeelte koht on jälle ajaloo prügikastis?“ Selles tutvustatakse 1978. aastal vastu võetud dokumenti „Ürituste plaan NLKP Keskkomitee määruse „Vene keele edasise omandamise ja õpetamise täiustamisest kõikides vabariikides“ täitmise asjus“ ning küsitakse, kas meil on sellest midagi õppida.

22.10.2018 Postimees avaldas Ilmar Tomuski repliigi „Vabariiklik või üleriigiline?“

02.12.2018 Postimehes ilmus Ilmar Tomuski artikkel „Hotellid on osa Eestimaast!“

16. veebruaril tutvustasid Eesti Keele Instituudi ja Keeleinspektsiooni esindajad Läti Riigikeele Keskuse ja Läti Justiitsministeeriumi delegatsioonile oma töid-tegemisi.

13. märtsil pidas Ilmar Tomusk Tallinna Ülikooli Rakvere kolledžis avatud loengu teemal „Eesti keel ja põhiseadus“.

14. märtsil osales Ilmar Tomusk Gustav Adolphi Gümnaasiumi emakeelepäeva aktusel ning pidas ettekande eesti keele kui riigikeele ajaloost. Samal päeval osales ta Tallinna Keskraamatukogus Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva puhul korraldatud kunstikonkursi "Minu kodumaa" lõpuüritusel ning rääkis teemal „Eesti keel ja emakeel.“ Samuti andis ta emakeelepäevaga seoses intervjuu Linnalehele ja raadiojaamale Retro FM.

15. märtsil pidas Ilmar Tomusk Tallinna 32. keskkoolis avatud loengu Eesti keelepoliitikast.

15.05. külastas Ilmar Tomusk Aravete Keskkooli, kus rääkis vanemate klasside õpilastele eesti keelest, keelepoliitikast ning Keeleinspektsiooni tegevusest.

18.05. andis Ilmar Tomusk intervjuu ERRile, selgitades ingliskeelse teeninduse kohta laekuvate kaebuste tagamaid.

22.05. andis Ilmar Tomusk intervjuu veebiportaalile www.geenius.ee, milles selgitas võõrkeelsete veebilehtedega seonduvat.

29.05. andis Ilmar Tomusk Vikerraadiole kommentaari Autoettevõtete Liidu ettepaneku kohta leevendada bussijuhtide keelenõudeid.

15.06. andis Ilmar Tomusk Vikerraadio saates Uudis+ selgitusi kaheksa riigikoguliikme ettepaneku kohta tõsta keeleseaduse rikkumise korral määratava sunniraha ülemmäära 6400 euroni.

28.06. andis Eesti Päevaleht pikema ülevaate Keeleinspeksiooni järelevalvest suuremates kaubanduskettides. Artiklis tõdeti, et Maxima keeleoskamatute töötajate hulk ületab mäekõrguselt konkurentide oma.

25.08. osales järelevalvejuht Merle Loodus-Adamson Kultuuriministeeriumi, INSA ja Tartu Ülikooli koolitusprogrammis „Eesti keele kui teise keele õpetamise arendamine“ ning pidas õpetajatele loengu “Ülevaade täienduskoolitusasutuste eesti keele õppematerjalidest.”

Septembris esitati Keeleinspeksioonile mitu teabenõuet seoses lühendi TalTech kasutuselevõtuga Tallinna Tehnikaülikoolis, inspeksiooni peadirektori kommentaari saab lugeda Õhtulehe veebiväljaandest.

23. oktoobril andis Ilmar Tomusk intervjuu Raadio Vaba Euroopa Ukraina büroo telestuudiole, Merle Loodus-Adamson andis keeleseaduse alaseid selgitusi Läti raadiole.

5.-6. novembril osalesid keeleametnikud keelefoorumil.

Nõunik Hele Pärn koostas aastaraamatule *Sociolinguistica* 32 Eesti sotsiolingvistilise kirjanduse bibliograafia 2016. ja 2017. aasta kohta ning avaldas seal ülevaateartikli I. Tomuski 2017. aastal ilmunud artiklikogumiku “Keel ja poliitika III” kohta.

Lisaks osalesid keeleametnikud erinevatel keeleseaduse täitmise järelevalvega seotud kohtumistel ja nõupidamistel Haridus- ja Teadusministeeriumis, Integratsiooni Sihtasutuses, Eesti Töötukassas, Kultuuriministeeriumis; piirkondlikud järelevalvetalitused nõupidamistel oma piirkonna riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustes.